

Britanac / Strip "Kad se vraćam s faksa..." / Gljiva muhara

Matok, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:876126>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Akademija likovnih umjetnosti

Sveučilište u Zagrebu

Nastavnički odsjek

ZAVRŠNI RAD

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

**BRITANAC / STRIP „KAD SE VRAĆAM S FAKSA...” / GLJIVA
MUHARA**

Zagreb, 2020./2021.

Kolegiji: Grafika, Slikarstvo, Kiparstvo

Mentori:

doc. dr. art. Igor Čabraja

doc. dr. art. Snježana Ban

doc. dr. art. Ivan Fijolić

Sažetak:

Stvari koje bi se nekima činile kao svakodnevnim, nebitnim odlučila sam interpretirati kroz umjetnost. Bio to put s fakulteta ili na fakultet, općepoznata gljiva koju vidimo kraj staze u šumi meni su osobito zanimljive. Njihovu važnost sam kroz svoje stvaralaštvo stavila u prvi plan, jer su to stvari koje mnogi zanemaruju, a umjetnicima su izvor inspiracije. Trg na putu prema fakultetu osobito mi je drag te sam ga u grafičkoj tehnici akvatinte odlučila zabilježiti. Fotografija, okinuta u prolazu bez planiranja, sasvim slučajno, poslužila mi je kao referenca za rad. Kratki strip o putu sa fakulteta sam prikazala na diptihu koji se sastoji od kolažiranih dijelova, izvezenih linija i oslikanih ploha. Gljiva koja je poznata po svojim otrovnim nuspojavama i karakterističnim bijelo-crvenim klobukom, prikazana je u abnormalnoj veličini koja joj daje zastrašujući dojam.

Ključne riječi: trg, štand, fotografija, grafika, strip, akvarel, tkanina, diptih, konac, gljiva, ručni rad, muhara

BRITANAC

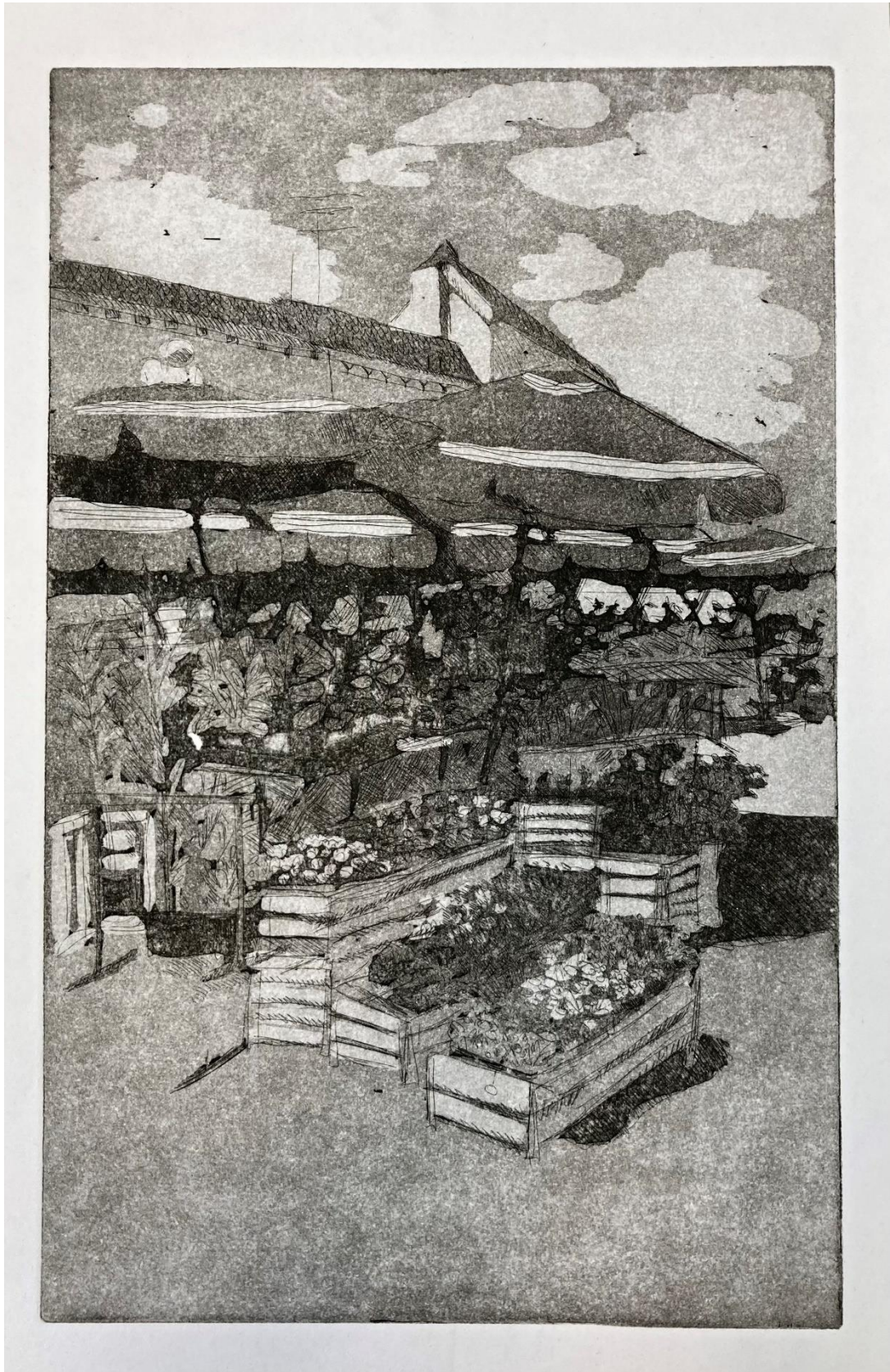
„ (...) Na istočnoj strani trga nalazi se pošta u vjerojatno najstarijoj kući na trgu danas. Na trgu je bio i još uvijek postoji trg. Nekad je to bila parcela na kojoj su seljani iz okolice Zagreba prodavali sir, vrhnje, gljive, zelje i domaće voće. Danas nema seljanki, postoje preprodavači uvoznih jabuka iz Italije, naranči iz Izraela i banana s južnih mora. Kad izađu s trga, umirovljenici i nezaposleni stanovnici okolnih ulica dolaze, igraju šah, bijelo, a bake sjede na klupama, djeca i psi trče, beskućnici piju pivo, a bivša gospoda vade ostatke trulog zelenila i voća posude za večeru. Trgom prolaze skupi automobili tajkuna, ratnih profitera i prevaranata. Neki u Nazorovu skreću desno, prema Tuškancu, neki lijevo na Pantovčak. Ne voze ravno u Radnički dol. (...)

(...) U posljednje vrijeme, nedjeljom, trg je pretvoren u antikvarnicu. Umirovljenici prodaju svoju prošlost na parceli: bakine fotelje, slike, grafike, razglednice, satove, stare očeve telefone, svoje gramofone i ploče, pravo i lažno srebro. (...) „

Željko Senečić, 2017.

Britanski trg, jedan od manjih trgova u Zagrebu, ima posebni značaj za mene. Svakog dana prolazim ovuda na putu prema Akademiji. Trg svakog jutra ispunjavaju prodavači cvijeća, voća i povrća, konobari, ljudi u prolazu, ispijači kave, prodavači knjiga i antikviteta. Senečićev citat kroz riječi opisuje atmosferu na trgu, pogotovo žamor i gužvu koji nastaju tamo svakog dana. Moj rad odražava neku drugu gužvu koja istovremeno nastaje na Britancu – gužvu štandova. Štand ispunjen raznim bojama i vrstama cvijeća – visokog, tankog, manjeg i krupnijeg. Odlučila sam u tehnicu akvatinte zabilježiti niz štandova koji tamo stoje. Prepoznatljivi motivi zagrebačkih tržnica su suncobrani koji tvore sjenu i daju dubinu radu. Iako je grafika crno-bijela, promatračev um ne može ne zamisliti crvenu boju zagrebačkih suncobrana i šarenilo raznolikog cvijeća. Na grafici nema ljudi koji inače tamo prolaze, fokus je isključivo na tržnici sa cvijećem. Pošto na grafici nije prikazano ništa što bi odalo razdoblje u kojem je napravljena, ova grafika je svevremena – je li ona nastala 1980.? 2000.? Je li nastala kad i Senečićev citat?

Svjetlo nebo sa bijelim oblacima daje svježinu i prozračnost radu. Cvijeće sam dodatno naglasila teksturom i linijama pomoću tehnike suhe igle. Grafika je statična, originalno zabilježena fotografijom u prolazu. Fotografija, nastala svega u nekoliko sekundi, čistom spontanošću, ne može se usporediti s kompliciranim i dugotrajnim procesom bakropisa, akvatinte i kombinacije suhe igle koji čine ovu grafiku posebnom. Puno vremena provodim tražeći savršenu referencu za rad te u tom procesu okinem i po pedesetak slika iz različitih kutova i s različitim osvjetljenjem ne bih li dobila dovoljno zanimljivu kompoziciju koju bih dalje obrađivala u nekoj tehnici. Kada fotografiramo, fokusiramo se na cjelinu, a pri nastanku grafike moramo se fokusirati na svaki detalj kako bi kompozicija bila upotpunjena i balansirana.

Britanac, 2021., akvatinta, 297x210 mm

STRIP „KAD SE VRAĆAM S FAKSA...”

„Comics are words and pictures. You can do anything with words and pictures.“

Harvey Pekar

Kao što je rekao Harvey Pekar, strip čine slike i riječi od kojih se može svašta načiniti. Moj strip je malo drugačiji od onih tradicionalnih, prvenstveno po tehnici koju sam koristila. Realiziran je kao diptih u kombiniranoj tehnici akrila i veza na platnu, a sastoji se od kombinacije teksta, crteža i slike.

Inspiraciju za ovaj rad sam dobila kada sam odlazila s fakulteta prolazeći kroz šumski put. Popločen je kamenjem po kojem se teško hoda, pa sam odlučila na šaljivi način prikazati svakodnevni problem prolaska tim putem. Strip sam podijelila na dva dijela – na prvom platnu priča se razvija kroz ilustracije (fragmente figurativnih motiva lica, očiju, čizama itd.) naslikane ili nacrtane na posebnom platnu koje je zatim izrezano i aplicirano s koncem na podlogu. Drugo platno je većim dijelom oslikano s akrilom, no da bih ga povezala s prvim, dodala sam na njega pojedine elemente s prvog platna. Uz tehniku akrila, koji sam nanosila vrlo lazurno na platno, koristila sam konce i tkaninu te voštane pastele. Tehnika *punch-needle* poslužila mi je da napišem tekst uz strip koji objašnjava priču te daje kontrast i dinamiku radu. Izmjenom teksta, slika i ploha različitih oblika dobivena je dinamika na prvom platnu, no ta se dinamika, s obzirom na priču, smiruje i gubi na drugom platnu. Cjelina podsjeća na akvarel no suptilan, zbog bjeline na lijevoj slici i lazurnog slikanja na desnoj.

Strip „Kad se vraćam s faksa“ 2021., konac, papir, tkanina, akril, pastele na platnu, 100x90 cm

Strip „Kad se vraćam s faksa“ 2021., konac, papir, tkanina, akril, pastele na platnu, 100x90 cm

GLJIVA MUHARA

„Nature alone is antique, and the oldest art – a mushroom.“

Thomas Carlyle

Gljive su zanimljiva bića, ako ih se tako uopće može nazvati. Ne klasificiraju se ni pod biljke ni pod životinje. Imaju različite namjene, neke su ljekovite, neke smrtonosne, a znaju imati halucinogene nuspojave. Gljiva koju sam izradila je puno veća od prirodne veličine gljive muhare. Ako se konzumira muhara, čovjeku okolina može izgledati veće nego inače, zato sam odlučila prikazati ih u neuobičajenoj veličini. Također su zanimljive zbog brzog rasta. Naime, gljive mogu samo preko noći narasti do 50% svoje pune veličine. Za svoj rad, iskoristila sam tkaninu na klobuku muhare. Kombinirala sam dvije nijanse crvene boje radi dinamike koju kombinacija stvara. Dijelove sam ručno spajala, a neke točke sam ručno izrađivala. Također je ručno izrađen prsten gljive na stabljici. Odabrala sam tkaninu jer je mekani materijal i može se njome manipulirati, a donekle i odgovara teksturi gljiva. Prikazala sam zrelu muharu te muharu koja je tek niknula iz zemlje jer se gljive vrlo brzo šire i uglavnom rastu u grupama. Ljudi znaju na gljive gledati kao bezopasne, pogotovo kada su sitne i lako ih je zaobići. Svoju gljivu nisam htjela prikazati takvom, već sam ju prikazala kao veliku, pomalo zastrašujuću pojavu koja bi izazvala čuđenje ako bi se našla nekome na putu. Odlučila sam izraditi neke dijelove kačkanjem jer mi je bilo bitno prikazati detalje gljiva koje čovjek ne bi opazio zbog njihovih inače malih dimenzija. Za inspiraciju mi je poslužio trend eskapizma i življenja na selu i u prirodi, tzv. popularna „cottagecore“ estetika. Taj pokret naglasak stavlja na ekološko prihvatljivom i samoodrživom načinu života te često koriste motiv muhare (kuće u obliku muhare, nakit sa motivima muhare, različiti ukrasi itd.). Pokret također podržava ručni rad i recikliranje tkanina i materijala, što sam primijenila na svojem radu. Gljiva je na jedan dan bila smještena u šumu te je nakon vanjskih utjecaja i padalina poprimila gotovo pravi izgled gljive – lišće je padalo na klobuk, konstrukcija od žice je počela hrđati te je gljiva poprimila žućkastu boju ispod klobuka.

Gljiva muhara, 2021., žičana konstrukcija, tkanina, ručni vez, 220x150x150 cm i 50x30x30 cm